

הקר יצחק
172458
בן שרה ושלמה
נולד ב- מרץ 1920
שרת בגדוד "ברק" (12)
נפל ב- 16.5.1948
בקרב באפיקים.

הקר יצחקי

בן שרה ושלמה, נולד בחודש אדר תר"ף (מרס 1920) בקוברסדורף (אחת משבע הקהילות העתיקות שבבורגלנד שסופחו לאחר מלחמת-העולם הראשונה לאוסטריה, שהתפתח בהן הווי יהודי מסורתי בן דורות רבים). יצחק למד בבית-ספר עממי ותלמוד-תורה של הקהילה ואחר-כך עזר להוריו בעסקם והמשיך ללמוד והתכונן להמשיך במסורת של "שבע הקהילות". אך בגלל השתלטות הנאצים על אוסטריה נעקר מאדמת מטעו ובדצמבר 1938 העפיל לארץ באונייה "אלי".

בשנת 1940 התגייס לצבא הבריטי, לנקום בנאצים את נקמת השוד והעלבון של בית-אביו ובני קהילתו. לחם בטוברוק והועבר ליוון ושם נפל בשבי הגרמני.

בשנת 1945 חזר לארץ והתחיל לעבוד בחברת-החשמל בחיפה, ואחר-כך בנהריים.

ביום הראשון לעצמאות ישראל עמד מול חיילי הלגיון ונשק בידו. כמה בחורים הספיקו להימלט בעת שהלגיון כבש את נהריים והוא נשאר והמשיך להעביר נשק וציוד לשטח ישראלי. יצחק נפל באפיקים ביום ז' באייר תש"ח (16.5.1948) ונקבר בטבריה.

ביום ט"ז בסיוון תש"י (1.6.1950) הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בנחלת יצחק.

דרך הקרבות של חטיבת גולני

התקפת הנגד של החטיבה בגבעת ח' (1948) - איור מתוך ספר 'הגולן' מאת אריה אלמליך. התקפת הנגד של החטיבה בגבעת ח' (1948) - איור מתוך ספר 'הגולן' מאת אריה אלמליך. התקפת הנגד של החטיבה בגבעת ח' (1948) - איור מתוך ספר 'הגולן' מאת אריה אלמליך.

הרקע לקרב בו נפל יצחק

8. לא נזוז מפה

יום האתמול (19.5.1948) עבר בשקט יחסי. חרץ מהפגזה מקוטעת ויריות לא היה מה לציין. הסורים לא התקיפו, ויכול להיות שהתקפת הפלמ"ח בלילה שחלף גרמה לכך. שני לילות של התבצרות בקו הדגניות ויותר לעומק ייצבו את החזית מול הסורים. הנסיון המר של הנסיגה מצמח פקח את עיני האנשים והעמידם בבהירות בפני המצב החדש. מבלי התחפרות לא יוכל עמק הירדן לעמוד. במשקים החלטה נחושה של עמידה עד הסוף. בינתיים הגיעה חגבורת נוספת מעמק יזרעאל. בהכנס הלוחמים לתוך האדמה הרגישו ביטחון לאין ערוך. ריחה של האדמה ורטיבותה השרו על האנשים אמונה של עמידה בלתי נרתעת.

ביום 20.5.1948 הסורים רצו לחזור על הנסיון של צמח בהתקיפה את הדגניות. הם חשבו לגמור את המלאכה רק עם כוחות השריון שלהם, כשם שעשו זאת שלשום. עיניים עייפות ולסתות מתוחות של לוחמים שזה להם היום החמישי ללא מנוחה ניבטו מתוך החפירות. אחרי שנים, תשכת כמה כמהת למזרון וכר ושמיכה. נקיים שריח כביסה נודף מהם. כמה השתוקקה כשהקרב משתולל והינך נופל מרגליך, לרגע קט של מנוחה עת תתפרקו ואתיר את השרירים ממתוחותם. כמה זה היה רחוק ממך, כמה בלתי מושג.

בערבוב ישבו החיילים ואנשי המשק. חי"ש וחי"ם. צעירים וקשישים. כולם ישבו יחד בערבוב בתוך החפירות וחום של יום חמסין הקביל את פניהם. עם שחר נשמע טרטור הטנקים. ללא כל הקדמה החלו הסורים בהתקפתם. חיל הרגלים נע רחוק מאחורי השריון. מכת האש הראשונה שקיבל חיל הרגלים ממקלעי הקו הראשון הצמיד אותו לקרקע ולא הוסיף עוד להראות כל סימני חיים. בשתי שדרות התקיפו הסורים. האחת שכללה בתוכה את הטנקים שלהם עם כמה משוריינים התקיפה את דגניה א' במגמה לפרוץ לתוכה ולהכניעה. השדרה השנייה שכללה משוריינים התקיפה את דגניה ב' במטרה לרתק כוחות בגיזרה היא. העדרו של הנשק האנטי-טנקי שוב איפשר לשריון הסורי להתקרב לסווח קרוב לעמדותינו מבלי להנוק. האש שלו היתה הרסנית ופוגעת וביחד בגיזרת דגניה ב', איפה שניגלו רוב העמדות ולכן האויב כיוון את אשו אליהן בצורה יעילה. למרות שההתקפה העיקרית של

השריון היתה על דגניה א', הרי רוב הקורבנות נפלו באותו יום בגיזרת דגניה ב'. יחד עם התקרב השריון לעמדות החל האויב להפגין את הדגניות והכנרת מאווירונים ותותחים. באופן קבוע טסו שני אווירונים שרוקנו עלינו את מטענם וחזרו שוב לבסיסם למלאת מטען חדש.

הפיאט היחידי שהיה בדגניה א' היה רץ אנה ואנה לאורך הקו ומעסיק את השריון בהתקרב לעמדות. בשעה 7.30 בבוקר חשבו הסורים שריככו מספיק את הקו וניסו לפרוץ אותו. טנק אחד התקרב ונפגע מפגז פיאט. שני טרץ את הגדר וחגיע עד החפירה. ואז באותו רגע, אך רגע קט שהכריע את גורל המערכה, יכלו האנשים לנוס מאימת הטנק ולברוח על נפשם, או לעמד מולו בכוחות אנוש שהם אדירים שבעתיים מפלדה ואש. לעמד ולהכריע בבקבוק קטן של תבערה את גורל בקעת כנרות. טנק שלישי התקרב לעמדות ונסוג. להבה אחזה בטנק שעמד בתוך דגניה ושמחה האירה את לבבות כל האנשים. הורגש שניצחנו. אכן ניצחנו את השריון ומועקה כבדה נגולה מהלב. לפעמים תתפלא איך בחומו של קרב, עת נפגעים רבים על ידך; עת ריח אבק שריפה ממלא את גרוניך; עת הפצצה שורקת ובאה מוזממת ומתקרבת אליך ולא תדע אם לא תפגע וזקא בכך; עת הכל מסביבך אומר מוות והרס, איך ברגע כזה פורץ צחוק אדיר והיסטרי מפי האנשים. שמחה של נצחון אופפת את הכל. תרצה לנשק את הכל ולחבק כל אחד. נדמה לך שהכל רוקד, גם הר, גם עמק, גם אדמה ושמים.

באורו של נצחון ישנם צללים לא מעטים. ברגעים הקריטיים ביותר חבין
 מדוע צריכה להיות השמחה. משמחה מהירה ולפעמים מאונס, אך משמחה
 ברזל. תחרעם לעתים על צעקות של המפקד. תועף ותחמרד. השאל את
 עצמך מדוע הוא גזיר. למה הוא צורת, האם הוא עולה עליו האם יש לו
 זכויות יתירות עלי. ברגעי הקרב הקשים חדע מדוע החייל צריך לציית,
 צריך רק לשמוע. או באותו רגע שאנשים חרפו את נפשם ועמדו מול הטנקים
 בגופותיהם, היו אחרים אשר קיפלו את הזנב וברחו. הם רצו ושמועה בפיהם:
 "הטנקים בתוך דגניה". מה היה עולה בגורלם של דגניה והעמק לו רבים היו
 עושים כך. מה היה גורלם לו היו אחרים רואים את הראשונים והולכים
 בעקבותיהם, ואפילו טובים ונאמנים. הלא הטנקים בתוך דגניה. אבל רק
 גערה חדה הידי המורמת עם הרובה כלפיהם החזירו את האנשים לחושיהם
 והם שכבו והמשיכו להלחם.

אחרי המכה הראשונה שקיבלו הסורים הם לא ניסו עוד לפרוץ. הלהבה
 שעלתה מתוך הטנקים שלהם לא הוסיפה עידוד לשאר השריון להתקדם

אפיקים - המקום בו נפל יצחק

ולנסות את מולו שוב, שני סניקים נפגעו ושני משוריינים היו מטליו על
הבניש. אחד מהם נפגע מפצצת מרגמה 81 מ"מ. ההתקפה נחלשה, השריון
לא ניסה עוד להתקרב לעמדותינו. האנשים נתעודדו וביטחון שפע
סקלסתריתם העייפים. כולם ידעו מבלי להכריז על כך שהלוחם הישראלי
ניצח את השריון.

בשעה 4.00 אחר הצהריים חל מפנה רציני בכל פרשת הקרב. בפעם
הראשונה מאז פרוץ הקרבות רשמי תותחים שלנו נשמעו מאחורינו. מבזים
התחילו לימוזם מעל ראשינו לכיוון צמת, אל האויב שתדהמה אוחזתה. חיש
התחיל האויב להסתלק מהעמק. התצפית הודיעה על פיגרי צמח ונסיגת כוחות
האויב לעבר תל-אל-קטר. התפרקות כל החושים הורגשה, בפעם הראשונה,
מאז התחלת הקרבות ב-15 במאי 1948. שמחה אפפה את הכל ושירה בקצה
מחפירות הלוחמים. תשאל מדוע עמדו האנשים בתוך הדגניות ולא עמדו
בתוך צמת, ותשובה אחת ויחידה תקבל: התחפרות. עת נכנסו האנשים לתוך
החפירה, נעשו חלק מאמא אדמה. ואף כוח ואפילו שריון ואש לא הוציאו
מחיקה.

9. "ושבי הגבולות, דמיתי לאריות"

שני מבצרים בעמק הירדן היו את הדוגמה הזיה של משקי חית: גשר ועין
גב. שניהם נהפכו בפרק זמן קצר, ללא תהליך, ממשקי שלום למשקי מלחמה.
שניהם בכוחותיהם הם, עמדו לפרק זמן ארוך, התגוננו והשיבו מלחמה.
הכוחות חושלו מתוכם. החייל והמפקד צמחו מקרבם. זרוח העמידה נכסה
מקרקע דשנה של רצון לחיות ולבנות.

לא כל משקי עמק הירדן היו דוגמת גשר ועין גב. שניהם בתוקף ישיבתם
במקומות אסטרטגיים היוו משלטי עוז מול פלישת צבאות סדירים. אנשי
עבודה כיתתו את אתיהם לחרבות ונתלשו כליל מחיי עמל. שניהם גאחו
בקורטוב האחרון של כוחות אנוש באדמת מולדת רוזיית דמים. גשר תבטה
בראשו של הפולש העיראקי. ועין גב תפשה בזנבו של הפולש הסודי. היניב
פעם קולמוסו של ההיסטוריון פרי עמידתם המפוארת של משקי עמק הירדן.
התכתוב העט איך לא איבדו את עצביהם אבות ואמהות תוך הפגזת פעוטותיהם
הם. היתואר זעמו של הלוחם הישראלי במלחמתו נגד רכב ושריון, כשידיו
ריקות ושפתיו מהודקות. התאפיל עצבות הימים ההם את הד גבודתו של
הלוחם הישראלי. כל שעל משדה הקרב קורא: הבו תהילה לבקעת כנרות.
שירת הקרב שפרצה מפי הלוחמים, בתוך חפירות ומקלטים, בתוך עמדות
ובונקרים, עוד תהדהד אלפי שנים בין ערוצי העמק וקני הסוף של הירדן.

10. הפוגה עליון העמק

היום הוא ה-10 ביוני שנת 1948 ומחר הפוגה. מחוג השעון מסתובב ומקפץ
רגעים, דקות ושעות. שעת האפס להתחלת הפוגה הולכת ומתקרבת. הלוחם
חש רגשות רבים עולים וצפים, יורדים ונעלמים. לא תדע לאן פני המדינה
הצעירה מועדות, כשממול אויבים רבים הנעזרים בכריטיים בגלוי. בדיטניה
ממשיכה במימון, עידוד והדרכת הערבים בתוקפנותם נגדנו. נדמה
שמלחמתנו נגד אנגליה היא לא פחות מאשר נגד הערבים, כשם שהיתה
במשך השנים האחרונות. עד עכשיו עברנו את השלבים הראשונים. אנו
עומדים חצי שנה במערכה שהולכת ומתפתחת ומקבלת ממדים יותר גדולים.
התחלנו במלחמת כנופיות זעירה ותגרות מקומיות, והגענו לקרבות נגד
צבאות סדירים. עובדה אחת בלתי מוכרזת ברבים, חצובה עמוק בלבבות
האנשים והיא: אנחנו מוכרחים לנצח מפני שאין לנו שתי ברירות. למרות
שעומדים לנו ימים קשים אלה, למרות שעוד ניתן קורבנות יקרים הנצחון
הוא נחלתנו ומנת חלקנו.

ציוני דרך בקרבות הגליל

- 9.1.48 התקפה על כפר-סאלד
נסיון הפלישה הראשון של קאווקגי.
- 4-15.4.48 התקפה על משמר-העמק
לראשונה הוכנסו למערכה תותחים. מגמת האויב - הכרעת המשק ותנועה לעבר חיפה. האויב הוכרע והובס.
- 16.4.48 התקפה על רמת-יוחנן
התקפה קשה. חשע פעמים הסתערו על המשק, במגמת תנועה לעבר חיפה. התקפות הנגד שלנו שברו את האויב והוא סבל אבדות כבדות ביותר.
- 19.4.48 כיבוש טבריה
לראשונה הוכרו משטר עברי בעיר מעורבת. המערכה על פתיחת הדרך לגליל העליון נמשכת.
- 22.4.48 כיבוש חיפה
לאחר חדשים רבים של התקפות על התחבורה היהודית לחיפה וממנה, ועם מזימת הבריטים למסוד את העיר לערבים - פרצה המערכה. לאחר קרב עז וקצר של יממה ומשהו - הוכרעה העיר ומשטר עברי הוכרז בה.
- 29.4.48 התקפה על קב. גשר
ראשית ההתנגשות עם הלגיון הערבי.
- 10.3.48 כיבוש צפת
סיום מבצע יפתח. בירת הגליל העליון בידינו.
- 12.5.48 בית-שאן
בירת עמק בית-שאן, חולשת על צומת דרכים יריחו, צמת עפולה. העיר הערבית הטהורה הראשונה שנפלה בידינו.
- 14.5.48 פריצת הדרך לגליל המערבי
הגליל המערבי, פוט לפנו, שוחרר. לאחר ניתוק ממושך, הגיעו שיירות אספקה לחניטה ולישובי הגליל המערבי.
- 15-17.5.48 קרבות גשר
התקפות קשות על גשר של הצבא העיראקי בשיתוף הלגיון הערבי.
- 17.5.48 כיבוש משטרת נבי-יושע
המשטרה על הגליל הוסר כליל. משקי הגליל העליון נשמו לרווחה.

חטיבת גולני גליון ללוחם

גליון ד'

י"ט באב תשי"ח (24 באוגוסט 1948)

חלקך וכוחך-הלוחם מחטיבת גולני

עתה ים המר"מ עם מפקחי ארץ על גבולות ההמוגה השניה יכול אתה לסכם
מה חלקך בכבושים של צבא ישראל
צא וחתום בזכרוןך:

אתה וחבריך, לוחמי חטיבת גולני, אתם הנכם אשר הבאתם

1500 ק"מ מרובעים מאדמת ארץ ישראל
תחת מרות הדגל העברי

על שטח אדמה זה שהוא כדי 40x40 ק"מ² מתנוססות שלש ערים

טבריה, בית-שאן ונצרת

ערים היסטוריות, הנודעות הרחק מגבולות ארצנו בין מליוני יהודים
ונוצרים, ערים אשר להן יד ושם בתולדות עם ישראל ובתולדות ארץ
ישראל ואף בתולדות עמים רבים אשר גורלם קשורם אלו ארצנו.

עליך להכיר אותן, את שלש הערים שכבשת, (נצרת יחד עם חטיבה 7)
את עברן ההיסטורי למען הדע כי יכול אחת להיות גאה על פי נפל בחלקך לרשום
את כיבושן על חשבונך וחשבון חטיבתך, אולם על הערים האלו עוד יסופר בגליון
מיוחד.

ולא די בזאת —

38. ישובים של האויב נכבשו בנשקך ובהם ישבו פעם כדי
30.000 נפש, מהם 11 כפרים גדולים ועיירות שישוכם למעלה מ-1000 איש.

21. ישובים של האויב נכנעו לפני חטיבתך ובהם ישבו כדי
20.000 נפש וגם בין אלה 10 ישובים שאוכלוסייתם למעלה מ-1000 איש — הרי
יחד עם הערים

62. ישובים של האויב עם אוכלוסייה של 75.000 ערבים נכבשו
ונכנעו לפני חטיבתך, נוסף על התרוקנות ישובי-האויב בקרבת הגבולות
הנוכחיים.

(המוך)

ארוכה היא רשימת מחקפדי אשר לחמת בהם —

חל מן הכנסיות המקומיות ו"צבא ההצלה" של קאוקזי, האבני מוריסט הנאצי, אשר נחל תבוסה במירות יצבי ובהרי אפרים, בהרי נצרת, סג'רה ולוביה

התגות הערבי, "המחולל"

הצבא הסדיר הסורי

והצבא הסדיר העיראקי על כל מוכנם וציודם הכבד עם ספחת מנוגנת של מדריכים פאשיסטיים אירופיים, "מצילי שלשתינה".

החשבת מהו הכח בו הבאת את חלקך זה ובו עמדת מול אויבך במלחמת ישראל לחיים ולמות על עתידו?

הן לא תמיד היה לך יותר נשק משהיה לאויבך —

חיתה לך אמונה חזקה יותר, כי מוכרת אתה לנצח. (וכשהיתה האמונה מתרופפת ארפעם — הרגשת אתה או חבריך, כי כאן פתח אסון לצבא ישראל)

הן לא היית אכזר יותר מאויבך —

היית מסור יותר לתפקידך (וכשהמכה לפעמים מסירות לתפקיד לאכזריות מתעללת ומתועבת — הרגשת אתה או חבריך כי כאן פתח אסון לצבא ישראל)

הן לא חלום אויבך, חלום של שוד וביזה הלהיבו אותך, אלא חלום של חופש לעמך, של עצמאותי לארצך עורר את רוח הקרב בלבך (וכאשר נמשכת לפרקים אחרי שוד וביזה — הרגשת אתה או חבריך, כי כאן פתח אסון לצבא ישראל)

הן לא יצרים פרוצים ומשכרים בהם מנסה האויב להתגבר על קושי הקרבות אלא כוח-השלטון על עצמך וידיעת מטרותך עזרו לך לעמוד בנסיון הקשה של התקפות, נועזות ועמידה עקשנית. הרי זהו בוחך, הלוחם מחטיבת גולני, בו אתה וכל צבא ישראל כבשו את

כיבושיהם:

אמונה חזקה בהכרח הנצחון;

מסירות גדולה לתפקידך;

חלום החופש והעצמאות;

שלטון על עצמך וידיעת מטרותך —

שמור על בוחך זה והושעת את ישראל.

הסבר לחבריך את הכתוב בגליון אם אינם מבינים עברית

שמור על הגליון למזכרת.

מפקדו

רב דזמי, סמנ"ד נדוד 12 במלחמת השחרור

חבריו לנשק

ארץ הולדתו של יצחק ז"ל

בורגנלנד היא מדינת המחוז המזרחית ביותר, החלישה ביותר (התקבלה לתוך הפדרציה האוסטרית בשנת 1921) והמישורית ביותר של הרפובליקה הפדרלית של אוסטריה. היא השביעית (מתוך תשע) בגודלה מבחינת השטח והקטנה ביותר מבחינת מספר האוכלוסין.

בורגנלנד גובלת במזרח בהונגריה, בצפון בסלובקיה, במערבה במדינות האוסטריות אוסטריה תחתית ושטיריה, ובדרומה בסלובניה. צורתה מאורכת בציר צפון-דרום, ובמרכזה מצטמצם רוחבה לכדי 4 קילומטר בלבד.

